

Dnr :KS2020/234-1

Kommunstyrelseförvaltningen

Svante Cras | Utvecklingsledare

0734-64 70 7070 | svante.cras@bollebygd.se

Kommunstyrelsen

Utredning kring IT-verksamheten

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen anser att uppdraget kring utredning av IT-verksamheten är slutfört.

Ärendet

Kommunstyrelsen beslutade 2020-05-26 att utreda samverkan med andra aktörer eller outsourcing avseende IT-verksamheten.

Bedömning

Bedömningen i nuläget är Bollebygd idag har en relativt moderna IT-miljö, delvis beroende på brytet med Härryda. Även om ingen djupare utredning om t ex kundernas uppfattning om support etc gjorts förefaller de allra flesta nöjdare med det IT-stöd som ges idag jämfört med det stöd som gavs före 2015. Det är därför rimligt att avvakta en fördjupad studie om samverkan eller outsourcing.

Nuläge

För närvarande bedriver Bollebygd sin IT-verksamhet på egen hand, fram till 2015 samarbetade kommunen med Härryda kommun men 2014 fattades beslutet att avbryta samarbetet på grund av flera orsaker.

- Driftproblem
- Otydlig och ologisk prissättning
- Sårbart, som mindre aktör riskerades att hamna i andra hand

Efter brytet med Härryda har Bollebygd byggt upp en IT-struktur som i flera avseenden är modernare än flera andra kommuners, vilket till exempel visat sig i smidigheten att kunna arbeta på distans under den pågående Pandemin.

Dessutom implementerade Bollebygd, efter att ha lämnat Härryda, som första kommun i en helt molnbaserad nätinfrastruktur i större skala.

Till skillnad från t ex kostnad per elev inom skolan är det svårt att jämföra IT-kostnader mellan olika kommuner eftersom verksamheten har organiserats väldigt olika.

En annan svårighet har även varit att definiera vad som är IT-kostnad, vad går t ex gränsen mellan IT och digitalisering eller IT och telefoni när telefonerna blir alltmer ett IT-verktyg. Jämförelse har därför i så stor utsträckning gjorts på övergripande nivå där kostnader för IT-tekniker, kommunikation och utrustning för i huvudsak administrativ personal räknats med i jämförelse med andra kommuner.

Kostnader 2019:

Datakommunikation	1 508 000	
Licenser	1 018 000	
Konsultstöd	555 000	Främst Advania
Material m m	1 265 000	
Kapitalkostnader	1 612 000	
Löner och soc avgifter	2 278 000	3,0 årsarbetare
Summa kostnader	8 236 000	

I redovisad kostnad ingår inte OH-kostnader i form av lokaler eller utvecklingschefens lön.

Omvärld

Även inom IT-verksamhet finns det en mängd samverkan mellan kommuner. Inom Sjuhärad har Ulricehamn och Tranemo en gemensam IT-nämnd. I Skaraborg samverkar sex kommuner inom Göliska-IT och Soltak AB levererar IT-tjänster till Kungälv, Stenungsund och Lilla Edet. Dock har Tjörns kommun valt att avstå samverkan inom Soltak trots att de är delägare, enligt Tjörns IT-chef var anledningen att Tjörn hade en betydligt modernare IT-struktur än den som Soltak erbjöd.

Genom ändring i kommunallagen kan kommuner och regioner från och med 2018 överlåta utförandet av uppgifter till en annan kommun eller region. Just dessa förenklade möjligheter till samverkan var ett led i att ge kommunerna bättre förutsättningar att möta nuvarande och kommande utmaningar.

Ett antal kommuner har valt att outsourca hela eller delar av sin IT-verksamhet, även Bollebygd genom konsultstöd av främst Advania. Vilka kostnader en eventuell outsourcing av en betydligt större del skulle innebära går inte att uppskatta förrän efter en eventuell upphandling med ett omfattande kravspecifikationsarbete. Företaget Tieto-Enator skriver i en rapport från 2018 att 7 % av kommunerna valt att outsourca sin IT-verksamhet. Se bilaga 1.

Ekonomi

Vilket beskrivits ovan är en jämförelse med andra kommuner svår att göra och riskera innehålla en hel del osäkerhet. En del jämförelse har dock gjorts, samtal har förts med ekonomichefer som ingår i IT-samverkan Uppland för att få en så rättvis jämförelse som möjligt. Denna jämförelse har visat att kostnaderna för de samverkande kommunerna uppgår till i genomsnitt 803 kr per invånare medan

kostnaderna i Bollebygd är 832 kr. Då ingår dock inte OH-kostnader i form av lokaler och chefslön i Bollebygds kostnader. Se bilaga 2

IT-höglandet, (samverkan 5 Smålandskommuner) redovisar en total kostnad på drygt 100 mnkr, kommunernas invånarantal är 95 000 vilket skulle motsvara en kostnad per invånare på 1 052 kr. Här ingår dock medel för digitaliserings- och utvecklingsinsatser vilket gör en jämförelse inte helt rättvis men ger dock en liten indikation. Skulle medel för digitalisering och viss utveckling läggas till Bollebygds ligger kostnaden på ungefär samma nivå som smålandskommunernas. Se bilaga 3

Tjörns kommun har 10 personer anställda på sin IT-avdelning, varav 0,25 – 0,5 arbetar med telefoni-stöd. Enligt deras IT-chef uppgår budgeten 2021 till drygt 20 mnkr vilket ger en kostnad per invånare på ca 1 250 kr, att jämföra med ca 1 050 kr för Bollebygd när viss overhead och telefonhantering läggs till. Även ifall man ska vara försiktig med denna typ av jämförelser förefaller bemanningen på Tjörn betydligt högre än i Bollebygd.

Det har visat sig att det finns relativt få revisionsgranskningar som behandlat kommunernas IT-kostnader de senaste åren. Fokus avseende granskning av IT-verksamhet förefaller de senaste åren i huvudsak fokuserats på IT-säkerhet.

Slutsatser

Vilket beskrivits ovan har det varit svårt att få till en jämförelse avseende kommunernas IT-kostnader. De jämförelser som ändå kunnat göras med viss mått av säkerhet visar att Bollebygds kostnader och personalbemanning inte sticker ut utan förefaller ligga på en nivå motsvarande eller lägre än de kommuners där jämförelse varit möjligt.

Avseende outsourcing förefaller detta än så länge relativt ovanligt, dock har de flesta kommuner (även Bollebygd) en hel del konsultstöd.

Vilket beskrivs ovan bör en eventuell samverkan med t ex Soltak eller andra kommuner föregås av en djupare analys. Trenden inom de allra flesta områden är

samverkan, även inom IT. De vinster som görs genom samverkan är inte alltid lägre kostnader utan minskad sårbarhet, långsiktig kompetensförsörjning samt större möjlighet till utveckling.

Bedömningen i nuläget är Bollebygd idag har en relativt moderna IT-miljö, delvis beroende på brytet med Härryda. Även om ingen djupare utredning om t ex kundernas uppfattning om support etc gjorts förefaller de allra flesta nöjdare med det IT-stöd som ges idag jämfört med det stöd som gavs före 2015. Det är därför rimligt att avvakta en fördjupad studie om samverkan eller outsourcing.

Skickas till

Kommunstyrelseförvaltningen

BOLLEBYGDS KOMMUN

Kommunstyrelseförvaltningen

Monica Holmgren

Svante Cras

Förvaltningschef

Utvecklingsledare

Publiceringsdatum 24 maj 2018

Bilaga 1

Publicerad av Tieto Evry

Stort utrymme för upphandling av IT inom offentlig sektor

Det var inte alltför länge sen som IT fortfarande handlade mest om hårdvara och hästkrafter. Men den explosionsartade tekniska utvecklingen har lett till ett skifte där dagens fokus istället ligger på funktioner och lösningar – och hur man kan ersätta den kostsamma äldre infrastrukturen med moderna tjänster.

För Sveriges offentliga sektor innebär det större möjligheter än någonsin att använda moderna IT-tjänster som ett instrument för att skapa smartare arbetssätt som stödjer kärnverksamheten och sparar både tid och pengar. Det kräver att man genomför genomtänkta och effektiva upphandlingar som kan bidra till att frigöra medel för utveckling.

De allra flesta av statliga myndigheter, kommuner och landsting väljer fortfarande att köra all sin IT-drift i egen regi, trots tydliga bevis på att outsourcing kan höja effektiviteten och göra det enklare att jobba med ökad digitalisering.

Det var delvis därför vi skrev den nya boken "IT-sourcing i offentlig sektor" – för att ge råd och tips till den offentliga sektorn som funderar på att göra en upphandling för första gången eller genomföra en ny konkurrensutsättning av ett befintligt outsourcingkontrakt.

Eftersom IT-verksamheten ständigt förändras måste man även se upphandlingen på ett nytt sätt. Den gamla vanan att snärja in sig i tekniska diskussioner måste övervinnas, och istället bör blicken riktas in på verksamhetsnytta och medborgarnytta.

Och det är där som fördelarna med outsourcing kommer in. När man handlar upp funktioner och tjänster istället för servrar och nätverk slipper man de inlåsningseffekter som uppstår när man binder sig till en viss infrastruktur. Med moderna molntjänster betalar du ju bara för det du använder.

Trots det är det fortfarande bara 7 procent av kommuner, landsting och städer som väljer att outsourca sin IT drift, en siffra som stigit med knappa 2 procent sedan 2010. Samtidigt outsourcar man som aldrig förr när det gäller kärnverksamheter som sjukvård och skola. Sammanlagt ligger 18 procent av kärnverksamheten inom offentlig sektor ute på kontrakt.

Varför går det då så långsamt inom ett område där fördelarna är så stora?

Teorierna är många, men bl.a. beror det kanske på att många inom offentlig sektor tvekar inför att teckna ett avtal som sträcker sig över många år, när ingen vet säkert vilka tekniska genombrott som kan komma om bara några månader. Men en effektiv modern upphandling ser till att just den faktorn blir en fördel istället för en farhåga.

Bilaga 2

Fördelning kostnader per kommun

Fördelning medlemsavgift per kommun avser beslutad fördelningsnyckel i procent multiplicerat med budget 2020 för medlemsavgifter. I budget 2020 fördelas 33 770 Tkr enligt nedan.

Fördelning medlemsavgift	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tierp	8 768	8 856	8 944	9 034	9 124	9 214
Älvkarleby	4 165	4 206	4 248	4 291	4 334	4 377
Heby	5 891	5 950	6 009	6 069	6 130	6 191
Knivsta	5 891	5 950	6 009	6 069	6 130	6 191
Östhammar	9 056	9 146	9 238	9 330	9 423	9 518
Summa	33 770	34 108	34 449	34 793	35 141	35 492
Kommunspezifika kostnader	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tierp	689	695	702	709	717	724
Älvkarleby	867	876	885	894	903	912
Heby	6 881	6 950	7 020	7 090	7 161	7 233
Knivsta	6 581	6 647	6 713	6 780	6 848	6 916
Östhammar	576	582	588	594	600	606
Summa	15 594	15 750	15 908	16 067	16 229	16 391
IT-tjänstavgift	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tierp	4 664	4 712	4 758	4 806	4 855	4 902
Älvkarleby	2 235	2 257	2 280	2 303	2 326	2 349
Heby	3 035	3 065	3 096	3 127	3 158	3 190
Knivsta	3 043	3 073	3 104	3 135	3 166	3 198
Östhammar	5 911	5 970	6 030	6 090	6 151	6 213
Summa	18 888	19 077	19 268	19 461	19 656	19 852
Totala kostnader per kommun	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Tierp	14 121	14 263	14 404	14 549	14 696	14 840
Älvkarleby	7 267	7 339	7 413	7 488	7 563	7 638
Heby	15 807	15 965	16 125	16 286	16 449	16 614
Knivsta	15 515	15 670	15 826	15 984	16 144	16 305
Östhammar	15 543	15 698	15 856	16 014	16 174	16 337
Summa	68 252	68 935	69 625	70 321	71 026	71 735

Total kostnad 68,2 mnkr fördelat på 86 000 invånare = 803 kr

Jfr Bollebygd (exkl kap kostnad)* inkl digitalisering** 7,9 mnkr/9 500 =
832 kr

*) Kapitalkostnad ingår inte i Upplandskommunernas kostnader, därför är de borträknade även för Bollebygd.

***) Digitalisering är inräknad med 1,0 mnkr.

Bilaga 3

TKR	BOKSLUT 2018	ANTAGEN BUDGET -19	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022
Högländets familjerätt					
Intäkter	4 803	5 393	5 541	5 677	5 817
Kostnader	-5 172	-5 332	-5 480	-5 616	-5 756
Resultat	-369	61	61	61	61
Högländets IT					
Intäkter	96 976	102 586	100 719	102 003	103 326
Kostnader	-95 313	-101 609	-99 725	-101 009	-102 332
Resultat	1 663	977	994	994	994

Kostnad per invånare Högländets kommuner: $100 \text{ mnkr} / 95\,000 \text{ inv} = 1\,052 \text{ kr}$

Bollebygd inkl kapitalkostnad och digitalisering* $9\,900 (2020) / 9\,500 = 1\,042 \text{ kr}$

*) Den budgeterade digitaliseringsmiljonen är dock inte nyttjad i någon större omfattning